

Výbor pre rozvoj

2021/2213(INI)

15.1.2024

NÁVRH SPRÁVY

o uzavretí dohody o partnerstve medzi Európskou úniou na jednej strane a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov (OAKTŠ) na strane druhej
(2021/2213(INI))

Výbor pre rozvoj

Spravodajca: Tomas Tobé

OBSAH

	Strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	9

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o uzavretí dohody o partnerstve medzi Európskou úniou na jednej strane a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov (OAKTŠ) na strane druhej (2021/2213(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 21 Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na návrh rozhodnutia Rady o uzavretí Dohody o partnerstve medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov na strane druhej, podpísanej v Samoe 15. novembra 2023 (Samojská dohoda),
- so zreteľom na Georgetownskú dohodu revidovanú rozhodnutím č. 1/CX/19 zo 7. decembra 2019,
- so zreteľom na spoločnú víziu do roku 2030 prijatú na 6. samite Európskej únie a Africkej únie vo februári 2022,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku zo 16. septembra 2021 s názvom Stratégia EÚ pre spoluprácu v indicko-tichomorskom regióne [JOIN(2021)0024],
- so zreteľom na výsledok samitu EÚ – Spoločenstvo štátov Latinskej Ameriky a Karibiku (CELAC), ktorý sa konal v júli 2023,
- so zreteľom na Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj a na ciele udržateľného rozvoja OSN,
- so zreteľom na akčný program z Addis Abeby prijatý v júli 2015 na tretej Medzinárodnej konferencii o financovaní rozvoja,
- so zreteľom na dohodu prijatú 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán (COP21) Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC) v Paríži (Parížska dohoda),
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade, Európskeho parlamentu a Komisie zo 7. júna 2017 s názvom Nový Európsky konsenzus o rozvoji – Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť¹,
- so zreteľom na Medzinárodnú konferenciu o populácii a rozvoji (ICPD) v Káhire v roku 1994 a jej akčný program, ako aj na závery jej hodnotiacich konferencií a na samit pri príležitosti 25. výročia konferencie v Nairobi v roku 2019 (ICPD + 25),

¹ [Ú. v. EÚ C 210, 30.6.2017, s. 1.](#)

- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009²,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 1. decembra 2021 s názvom Global Gateway [JOIN(2021)0030],
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku zo 4. októbra 2022 s názvom Akčný plán pre mládež v rámci vonkajšej činnosti EÚ na roky 2022 – 2027 – Podpora zmysluplnej účasti mládeže a posilnenie jej postavenia v rámci vonkajšej činnosti EÚ v prospech udržateľného rozvoja, rovnosti a mieru [JOIN(2022)0053],
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. novembra 2022 s názvom Stratégia EÚ v oblasti globálneho zdravia – Lepšie zdravie pre všetkých v meniacom sa svete [COM(2022)0675],
- so zreteľom na globálnu správu o udržateľnom rozvoji za rok 2023,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 25. novembra 2020 s názvom Akčný plán EÚ pre rodovú rovnosť (GAP) III – Ambiciózny program pre rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien v rámci vonkajšej činnosti EÚ [JOIN(2020)0017] a na spoločnú správu v polovici trvania o jeho vykonávaní uverejnenú 20. novembra 2023 [JOIN(2023)0036],
- so zreteľom na závery Rady z 20. mája 2022 o obnovenom partnerstve EÚ s najmenej rozvinutými krajinami,
- so zreteľom na vyhlásenie, ktoré prijal monitorovací výbor AKT – EÚ 9. novembra 2023,
- so zreteľom na svoje uznesenia zo 4. októbra 2016 o budúcnosti vzťahov AKT – EÚ po roku 2020³, zo 14. júna 2018 o nadchádzajúcich rokovaní o novej dohode o partnerstve medzi Európskou úniou a skupinou afrických, karibských a tichomorských štátov⁴ a z 28. novembra 2019 o prebiehajúcich rokovaní o novej dohode o partnerstve medzi Európskou úniou a skupinou afrických, karibských a tichomorských štátov⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenia z 25. novembra 2020 o zlepšovaní účinnosti rozvoja a efektívnosti pomoci⁶, z 15. júna 2023 o implementácii a plnení cieľov udržateľného

² [Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1.](#)

³ [Ú. v. EÚ C 215, 19.6.2018, s. 2.](#)

⁴ [Ú. v. EÚ C 28, 27.1.2020, s. 101.](#)

⁵ [Ú. v. EÚ C 232, 16.6.2021, s. 64.](#)

⁶ [Ú. v. EÚ C 425, 20.10.2021, s. 73.](#)

rozvoja⁷ a z 12. decembra 2023 o vykonávaní Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa⁸,

- so zreteľom na uznesenie o strategickom význame a rozmere partnerstva AKT – EÚ, ktoré Spoločné parlamentné zhromaždenie AKT – EÚ prijalo v Bukurešti (Rumunsko) 20. marca 2019,
 - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre medzinárodný obchod,
 - so zreteľom na správu Výboru pre rozvoj (A9-0000/2024),
- A. keďže medzi parafovaním novej dohody o partnerstve medzi EÚ a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov (OAKTŠ) v apríli 2021 a podpísaním dohody v Samoe v novembri 2023 uplynulo viac ako dva a pol roka;
- B. keďže znásobenie kríz, ako sú globálne dôsledky pandémie ochorenia COVID-19 a ruská útočná vojna proti Ukrajine, si vyžaduje vytvorenie silnejších spojenectiev a účinnejších partnerstiev, ktoré prinášajú hmatateľné výsledky, a to s cieľom lepšie riešiť vznikajúce potreby a globálne výzvy;
- C. keďže dlhodobé partnerstvo medzi EÚ a krajinami AKT má veľký význam vzhľadom na počet krajín, ktoré spája, a na väčšiu úlohu, ktorú by mohlo zohrávať v multilaterálnom systéme, ktorý je v súčasnosti pod tlakom;
- D. keďže EÚ a krajiny AKT musia presadzovať posilnené partnerstvo, aby sa dosiahli vzájomne prospešné výsledky v oblasti spoločných a prelínajúcich sa záujmov a v duchu spoločnej zodpovednosti, solidarity, reciprocity, vzájomného rešpektu a zodpovednosti;
- E. keďže cieľom stratégie Global Gateway je zvýšiť geopolitický vplyv EÚ na globálnej scéne tým, že partnerským krajinám poskytne ponuku založenú na hodnotách v rámci Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj OSN a jej cieľov udržateľného rozvoja;
- F. keďže v článku 208 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa vyžaduje, aby EÚ zohľadňovala ciele rozvojovej spolupráce vo všetkých vnútorných a vonkajších politikách, ktoré môžu mať vplyv na rozvojové krajiny;

Ciele, zásady a podmienky spolupráce

1. dôrazne víta dlho očakávané podpísanie Samojskej dohody;
2. zdôrazňuje, že nová dohoda poskytuje posilnený, modernizovaný a ambicióznejší rámec spolupráce; ďalej pripomína dôležité politické, hospodárske a kultúrne väzby, ktoré sa v uplynulých desaťročiach vytvorili medzi EÚ a štátmi AKT;

⁷ Prijaté texty, P9_TA(2023)0250.

⁸ Prijaté texty, P9_TA(2023)0458.

3. vyzýva na rýchle a komplexné vykonávanie dohody, keďže existuje naliehavá potreba posilniť mnohostrannú spoluprácu vzhľadom na rastúcu geopolitickú nestabilitu a hospodársku súťaž a bezprecedentné globálne výzvy;
4. víta skutočnosť, že dohoda vychádza z viacerých medzinárodných dohôd a za zastrešujúce smerodajné rámce označuje Agendu OSN 2030 pre udržateľný rozvoj a Parížsku dohodu o zmene klímy;
5. opätovne zdôrazňuje význam politického dialógu ako neoddeliteľnej súčasti partnerstva;
6. žiada, aby sa účinne využívali ustanovenia týkajúce sa reakcie na porušovanie základných prvkov dohody;
7. víta, že sa do dohody začlenil osobitný článok venovaný súdržnosti politiky;
8. vyzýva na vytvorenie súdržnosti a synergií medzi regionálnymi protokolmi Samojskej dohody a ostatnými politickými rámcami, ktorými sa riadia vzťahy EÚ s africkými, karibskými a tichomorskými regiónmi;

Strategické priority

9. domnieva sa, že šesť strategických spoločných priorít stanovených vo všeobecnej časti dohody zostáva mimoriadne relevantných aj napriek meniacemu sa geopolitickému kontextu;
10. víta záväzok chrániť, podporovať a uplatňovať ľudské práva, základné slobody a demokratické zásady, ako aj posilňovať právny štát a dobrú správu vecí verejných; okrem toho víta záväzok presadzovať všeobecné ľudské práva bez diskriminácie založenej na akomkoľvek základe; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že sa v dohode výslovne neuvádza, že by diskriminácia mohla byť založená na sexuálnej orientácii;
11. trvá na tom, že väčší dôraz treba klásť na aspekty dohody týkajúce sa ľudského a sociálneho rozvoja;
12. vyzýva na urýchlené sfunkčnenie novej globálnej stratégie EÚ v oblasti zdravia v krajinách AKT;
13. zdôrazňuje, že osobitná pozornosť by sa mala venovať ustanoveniam o potravinovej bezpečnosti a zlepšení výživy, a to vzhľadom na celosvetový nárast potravinovej neistoty, podvýživy a hladu;
14. víta začlenenie osobitného článku o mládeži a pripomína, že by sa mala dôrazne podporovať aktívna účasť mladých ľudí na politike, ktorá sa ich týka;
15. víta to, že rodová rovnosť a posilnenie ekonomického postavenia žien sa považujú za kľúčové hnacie sily udržateľného rozvoja; podporuje záväzky v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práva;
16. podporuje cieľ, ktorým je mobilizovať investície, podporovať obchod a rozvoj súkromného sektora, aby sa dosiahol udržateľný a inkluzívny rast a vytvárali sa

dôstojné pracovné miesta pre všetkých; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že bude potrebné vytvoriť silné prepojenie medzi dohodou a iniciatívou Global Gateway;

17. domnieva sa, že Samojská dohoda môže prispieť k cieľom obchodnej a investičnej politiky EÚ a krajín OAKTŠ;
18. víta záväzok spolupracovať, aby sa posilnila energetická bezpečnosť a zlepšil prístup k energii v krajinách AKT;
19. zdôrazňuje, že naliehavo treba riešiť globálne výzvy v oblasti životného prostredia a zamerať sa na účinné vykonávanie Parížskej dohody o zmene klímy;
20. uznáva potrebu posilniť spoluprácu v oblasti migrácie a mobility vrátane zaoberania sa základnými príčinami neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania, ako aj uľahčiť legálne spôsoby migrácie;

Prostriedky spolupráce a vykonávania

21. víta začlenenie Európskeho rozvojového fondu (ERF) do rozpočtu Únie, ktorý sa plní od roku 2021, čo bolo dlhodobou požiadavkou Európskeho parlamentu;
22. zdôrazňuje, že je dôležité zaručiť účinnosť rozvojovej pomoci a jej výsledkov; je presvedčený, že vykonávanie dohody si vyžaduje značnú a udržateľnú mobilizáciu finančných zdrojov; víta preto uznanie, že prostriedky spolupráce by mali sa mali diverzifikovať a zahŕňať celý rad politik a nástrojov zo všetkých dostupných zdrojov a od všetkých aktérov;
23. pripomína, že mobilizácia domácich zdrojov zdaňovaním je jedným z najvýznamnejších zdrojov príjmu na financovanie udržateľného rozvoja; naliehavo vyzýva EÚ a OAKTŠ, aby preukázali silnú politickú vôľu a odhodlanie v boji proti nezákonným finančným tokom, daňovým únikom a korupcii;
24. víta záväzok zmluvných strán Samojskej dohody riešiť dlh a pracovať na udržateľnosti dlhovej služby, keďže to podporuje dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja;

Zapojenie zainteresovaných strán, parlamentný rozmer a multilateralizmus

25. trvá na význame parlamentnej diplomacie pri posilňovaní politického dialógu medzi EÚ a členmi OAKTŠ;
26. žiada, aby sa na všetkých úrovniach dohody zabezpečila demokratická zodpovednosť;
27. uznáva prínos, ktorý v minulosti malo Spoločné parlamentné zhromaždenie OAKTŠ – EÚ (SPZ) a ktorý bude mať naďalej aj v budúcnosti; pripomína, že SPZ poskytuje členom platformu na výmenu informácií o politikách a otázkach, ktoré majú význam pre EÚ aj OAKTŠ;
28. víta vytvorenie troch regionálnych zhromaždení, ktoré ešte viac posilnia parlamentný rozmer a umožnia dôkladné parlamentné diskusie o otázkach regionálnejšej povahy;

29. víta záväzok podporovať prístup viacerých zainteresovaných strán, ktorý umožní aktívne zapojenie širokého spektra aktérov vrátane parlamentov, miestnych orgánov, občianskej spoločnosti a súkromného sektora; žiada, aby sa tento záväzok urýchlene premietol do praxe, čo si bude vyžadovať vytvorenie otvoreného a transparentného mechanizmu štruktúrovaných konzultácií, a to s cieľom zabezpečiť účinnú účasť zainteresovaných strán;
30. vzhľadom na znižujúci sa priestor pre občiansku spoločnosť však vyjadruje znepokojenie nad tým, že zmluvné strany sa zaviazali zvýšiť účasť zainteresovaných strán len „v relevantných prípadoch“, čo môže viesť k obmedzeniu ich skutočnej účasti;
31. víta ustanovenia o globálnych alianciách a medzinárodnej spolupráci obsiahnuté v novej dohode, ktorej súčasťou sú záväzky k dodržiavaniu medzinárodného poriadku založeného na pravidlách a k odpore medzinárodného dialógu a k hľadaniu mnohostranných riešení, aby sa dosiahol pokrok opatrení na globálnej úrovni;

o
o o
32. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Európskej investičnej banke a rade ministrov Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Spravodajca veľmi víta, že 15. novembra 2023 došlo k podpísaniu dohody o partnerstve medzi Európskou úniou a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov (OAKTŠ), pretože poskytuje posilnený a modernizovaný rámec spolupráce s krajinami AKT. V turbulentných časoch geopolitickej multipolarity a nestability musí EÚ budovať ešte pevnejšie väzby s krajinami AKT a zároveň posilňovať partnerstvá na podporu multilaterizmu. Spravodajca preto vyjadruje hlboké poľutovanie nad opakovanými odkladmi podpísania novej dohody o partnerstve, čo výrazne ovplyvnilo povest' EÚ ako dôveryhodného partnera.

Modernizovaná dohoda má potenciál posilniť politické partnerstvo medzi EÚ a krajinami AKT a zahŕňa kľúčové otázky, ako je udržateľný hospodársky rast a rozvoj, zmena klímy, rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien a dievčat, potravinová bezpečnosť a zdravie, migrácia, ľudské práva, demokracia a správa vecí verejných a mier a bezpečnosť. Spravodajca zdôrazňuje, že je dôležité riešiť tieto oblasti výziev a príležitostí spoločným prístupom. Spravodajca víta, že nové partnerstvo stanovuje flexibilný rámec založený na spoločnom základe platnom pre všetky strany a na regionálnych protokoloch prispôbených Afrike, Karibiku a Tichomoriu, v ktorých sa zohľadňujú osobitosti týchto regiónov.

Spravodajca okrem toho podporuje to, že nové partnerstvo vychádza z viacerých medzinárodných dohôd a za zastrešujúce smerodajné rámce označuje Agendu 2030 OSN pre udržateľný rozvoj a Parížsku dohodu o zmene klímy. To má zásadný význam, najmä vzhľadom na to, že pokrok pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja zaostáva, a to najmä v najmenej rozvinutých krajinách, z ktorých mnohé sú krajiny AKT.

Spravodajca dôrazne podporuje zásady stanovené v základe, najmä to, že zmluvné strany presadzujú ciele tejto dohody v duchu spoločnej zodpovednosti, solidarity, reciprocity, vzájomnej úcty a zodpovednosti. To je v súlade s cieľom EÚ vytvárať rovnocenné partnerstvá, ktoré prinášajú vzájomne prospešné výsledky v oblasti spoločných a vzájomne sa prelínajúcich záujmov a v súlade so spoločnými hodnotami.

Spravodajca podporuje integrovaný prístup k spolupráci, ktorý zahŕňa politické, hospodárske, sociálne, environmentálne a kultúrne prvky; systematické podporovanie rodového hľadiska a multilaterálneho prístupu na umožnenie zapojenia širokého okruhu subjektov do procesov partnerského dialógu a spolupráce vrátane parlamentov, miestnych orgánov, občianskej spoločnosti a súkromného sektora. Spravodajca je však znepokojený opakovaným používaním výrazu „v relevantných prípadoch“ v častiach dohody v súvislosti s príspevkom zainteresovaných strán. Takáto formulácia by mohla viesť k zúženému výkladu toho, v ktorých prípadoch by bolo vhodné zapojiť partnerov z občianskej spoločnosti a zo súkromného sektora a miestne orgány. Spravodajca zdôrazňuje, že multilaterálny prístup sa musí premietnuť do praxe, pričom zdôrazňuje, že zainteresované strany musia byť včas informované a musia mať možnosť prispieť k širokému procesu dialógu.

Strategické priority

Spravodajca zastáva názor, že šesť spoločných strategických priorít určených v dohode (ktoré presahujú rámec rozvoja) je mimoriadne dôležitých, a to napriek dramatickej zmene

geopolitického kontextu. Spravodajca zdôrazňuje, že Samojská dohoda ponúka rozšírený priestor na dialóg s cieľom spoločne riešiť bezprostredné a dlhodobé dôsledky ruskej útočnej vojny proti Ukrajine, ktoré mali veľký vplyv na niektoré štáty AKT.

Pokiaľ ide o ľudské práva, demokraciu a správu vecí verejných, spravodajca víta, že v Samojskej dohode sa potvrdzuje odhodlanie zmluvných strán chrániť, presadzovať a uplatňovať ľudské práva, základné slobody a demokratické zásady, ako aj posilňovať právny štát a dobrú správu vecí verejných. Táto skutočnosť je ešte dôležitejšia, ak vezmeme do úvahy trend úpadku demokracie a správy vecí verejných vo svete a pretrvávajúce ohrozenie ľudských práv na celom svete. Spravodajca víta záväzok podporovať všeobecné ľudské práva bez diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu, ale vyjadruje poľutovanie nad tým, že v dohode sa výslovne neuvádza, že diskriminácia môže byť založená na sexuálnej orientácii a rodovej identite.

Pokiaľ ide o mier a bezpečnosť, spravodajca víta, že sa v rámci novej dohody očakáva zintenzívnenie spolupráce, keďže ide o oblasť spoločného záujmu. Spravodajca trvá na tom, že je dôležité, aby sa vo všetkých krízou postihnutých a nestabilných štátoch riadne uplatňoval prístup založený na prepojení humanitárnej pomoci, rozvoja a mieru. V tejto súvislosti by spravodajca chcel pripomenúť potrebu jasného politického smerovania, aby sa preklenuli rozdiely medzi jednotlivými oblasťami politiky a zároveň sa zabezpečilo rešpektovanie osobitnej právnej povahy a zásad humanitárnej pomoci. Spravodajca navyše opätovne zdôrazňuje, že bez mieru a bezpečnosti nemožno dosiahnuť udržateľný rozvoj a že bez inkluzívneho rozvoja nemožno dosiahnuť udržateľný mier a bezpečnosť.

Pokiaľ ide o ľudský a sociálny rozvoj, spravodajca dôrazne podporuje to, že v dohode sa opätovne potvrdzuje, že rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien a dievčat sú základnou požiadavkou na dosiahnutie inkluzívneho a udržateľného rozvoja. Spravodajca víta najmä to, že zmluvné strany sa dohodli, že prijímajú a posilnia vykonateľné právne predpisy, právne rámce a stabilné politiky, programy a mechanizmy s cieľom zabezpečiť rovnaký prístup, rovnaké príležitosti, rovnakú kontrolu, plnú a rovnakú účasť žien a dievčat vo všetkých oblastiach života. Spravodajca okrem toho podporuje záväzok v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv. Aktívna účasť mladých ľudí v spoločnosti vrátane tvorby politik, ktoré sa ich dotýkajú, ich vykonávanie a následných opatrení v rámci týchto politik by sa mala dôrazne podporovať. Pokiaľ ide o potravinovú bezpečnosť, spravodajca žiada, aby sa príslušným ustanoveniam dohody venovala osobitná pozornosť vzhľadom na zhoršenie celosvetovej potravinovej bezpečnosti v dôsledku rastúcich nákladov na potraviny a poľnohospodárske vstupy, ruskej útočnej vojny proti Ukrajine a nepriaznivých poveternostných javov. Spravodajca by chcel, aby sa programy EÚ prioritne zameriavali na budovanie odolných udržateľných poľnohospodársko-potravinárskych systémov a na malých poľnohospodároch, keďže títo zohrávajú kľúčovú úlohu v potravinovej bezpečnosti v mnohých krajinách AKT. Pokiaľ ide o zdravie, spravodajca zdôrazňuje, že úsilie by sa malo zamerať na podporu krajín AKT pri budovaní udržateľných zdravotníckych systémov a posilňovaní odolnosti, čo je nevyhnutné na to, aby partnerské krajiny mohli čeliť budúcim pandémiám. Pandémia ochorenia COVID-19 ukázala, že multilaterálna spolupráca je kľúčom na prekonanie globálnych výziev v oblasti zdravia, a preto spravodajca s potešením konštatuje, že zmluvné strany budú spolupracovať pri riešení núdzových situácií v oblasti verejného zdravia a posilňovať medzinárodnú spoluprácu pri zmierňovaní vplyvu globálnych núdzových situácií v oblasti verejného zdravia.

Pokiaľ ide o inkluzívny udržateľný hospodársky rast a rozvoj, spravodajca víta, že v dohode

sa uznáva význam posilňovania hospodárskych vzťahov medzi zmluvnými stranami v ich spoločnom záujme a na ich vzájomný prospech v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja. V dohode sa uznáva význam rozvoja súkromného sektora pre hospodársku transformáciu a vytváranie pracovných miest, pričom zmluvné strany sa zaväzujú podporovať dialóg medzi verejným a súkromným sektorom a venovať osobitnú pozornosť rastu a zlepšeniu konkurencieschopnosti mikropodnikov, malých a stredných podnikov. Okrem toho sa v dohode stanovuje, že zmluvné strany budú podporovať politiky rozvoja podnikania medzi mladými ľuďmi a ženami v kontexte posilnenia ich hospodárskeho postavenia a podpory inkluzívneho rozvoja. Spravodajca tieto časti dôrazne podporuje, pretože spolupráca v týchto oblastiach bude mať zásadný význam na posilnenie hospodárskeho rastu, vytvárania pracovných miest a konkurencieschopnosti v krajinách AKT, čo je rozhodujúcim prvkom na zníženie chudoby a dosahovanie prosperity.

Pokiaľ ide o environmentálnu udržateľnosť a zmenu klímy, spravodajca víta, že Samojská dohoda na rozdiel od Dohody z Cotonou obsahuje oveľa podrobnejšie ustanovenia v tejto oblasti. Ustanovenia o environmentálnej udržateľnosti, oceánoch, moriach a morských zdrojoch, ako aj o zmene klímy a prírodných katastrofách sú zahrnuté v časti základu aj v troch regionálnych protokoloch. Spravodajca to podporuje, ako aj skutočnosť, že zmluvné strany sa zaväzujú vykonávať Parížsku dohodu a monitorovať pokrok pri dosahovaní svojich vnútroštátne stanovených príspevkov, pričom zohľadnia svoju spoločnú, ale rozdielnu zodpovednosť a príslušné spôsobilosti so zreteľom na rôzne vnútroštátne okolnosti. Spravodajca súhlasí s tým, že je skutočne nevyhnutné zamerať sa na účinné vykonávanie Parížskej dohody a dosiahnuť podstatný pokrok.

Pokiaľ ide o migráciu, spravodajca zdôrazňuje potrebu posilniť spoluprácu medzi Európou a krajinami AKT a zdôrazňuje potrebu riešiť základné príčiny neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania, ako je politická nestabilita, chudoba, nedostatočná bezpečnosť, nedostatok hospodárskych príležitostí, bezpečnosť potravín, násilie a negatívne účinky zmeny klímy. Spravodajca zároveň zdôrazňuje, že treba uľahčiť legálne možnosti migrácie, ako sa uvádza v dohode.

Prostriedky spolupráce

Pokiaľ ide o prostriedky spolupráce a vykonávania dohody, spravodajca zdôrazňuje význam zabezpečenia účinnosti a výsledkov rozvoja a víta dohodu, v ktorej sa uznáva, že prostriedky spolupráce by mali byť diverzifikované a mali by zahŕňať rad politik a nástrojov zo všetkých dostupných zdrojov a od rôznych aktérov.

Od roku 2021 sa financovanie krajín AKT zabezpečuje na základe nariadenia NDICI – Globálna Európa. Spravodajca vyzýva Komisiu, aby využila príležitosť preskúmania v polovici trvania na kontrolu súladu medzi nariadením a strategickými prioritami Samojskej dohody. Vykonávanie dohody by mala sprevádzať primeraná úroveň financovania, aby EÚ mohla dodržať svoje záväzky. Treba tiež vytvoriť silné prepojenie medzi dohodou a iniciatívou Global Gateway, ktorá sa začala po ukončení rokovaní.

Multilateralizmus a parlamentná diplomacia

Okrem uvedených oblastí spolupráce spravodajca víta ustanovenia o globálnych alianciách a medzinárodnej spolupráci, pričom obe zmluvné strany zdôrazňujú svoj záväzok k dodržiavaniu medzinárodného poriadku založeného na pravidlách a k podpore medzinárodného dialógu a hľadaniu mnohostranných riešení, aby sa dosiahol pokrok opatrení

na globálnej úrovni. Samojská dohoda môže a mala by pomôcť vytvoriť globálne aliancie vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahuje. Spravodajca takisto trvá na význame parlamentnej diplomacie pri posilňovaní politického dialógu medzi EÚ a OAKTŠ. Spravodajca sa domnieva, že je mimoriadne dôležité zabezpečiť demokratickú zodpovednosť na všetkých úrovniach dohody. V priebehu rokov vytvorilo SPZ OAKTŠ – EÚ rámec na rozsiahlu parlamentnú diskusiu, ktorý umožňuje konzistentný parlamentný dialóg medzi poslancami EP a poslancami parlamentov krajín AKT. SPZ bolo a je zástancom multilateralizmu a očakáva sa, že jeho dlhoročné skúsenosti budú značným prínosom pri vykonávaní Samojskej dohody.